

Conceptsyllabus centraal examen 2021:
aardrijkskunde vmbo

Examen VMBO
2022
aardrijkskunde CSE

tijdvak 1
vrijdag 20 mei
09.00 - 11.00 uur

Aanleiding en opdracht

- De wens om de syllabus grondiger te wijzigen dan bij het jaarlijks klein onderhoud mogelijk is.
- Doordat het nieuwe examenprogramma zonder pilotfase is ingevoerd, zijn er een aantal onvolkomenheden in de syllabus ontstaan.
- De overladenheid aan stof voor de leerweg bb en kb.
- De veelheid aan begrippen.
- De huidige syllabus is op een aantal punten niet meer actueel.
- De inhoud van de syllabus actualiseren
- en (waar nodig) de inhoudelijke onvolkomenheden reviseren, zonder daarbij de examenstof te verzwaren.
- de overladenheid voor de leerweg bb en kb verminderen.

Samenstelling commissie en werkwijze

- Projectleider – Pieter van der Bent (CvTE)
- Voorzitter syllabuscommissie – Erik Bijsterbosch (Windesheim)
- Leden syllabuscommissie – Annelies Laarman (KNAG), Fien de Vries (KNAG) en Tijmen Roseboom (CvTE)
- Secretaris – Frederik Oorschot (SLO)
- Toetsdeskundige – Thea Hooyman (Cito)

De syllabuscommissie is in 2018 vier keer bij elkaar gekomen. De (voorlopige) eindversie is op 26 september 2018 besproken met vertegenwoordigers van de uitgevers van aardrijkskundemethoden in de Groep Educatieve Uitgeverijen (GEU).

Belangrijkste aanpassingen

A. Topografie

- Bij de verschillende eindtermen wordt slechts nog een beperkt aantal toponiemen opgenomen
- Verwacht mag worden dat leerlingen de bijbehorende geografische entiteiten zonder hulpmiddelen op een kaart kunnen lokaliseren

Kaartbeeld bij AK/K/4 weer en klimaat	BB	KB	GT
<u>Spanje:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Almeria - La Coruna - Zaragoza - 4 rivieren (o.a. Ebro, Tajo) - Sierra Nevada - Cantabrisch Gebergte - Pyreneeën 		X	X
<u>Verenigde Staten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - New Orleans - Golf van Mexico - Colorado - Rio Grande - Great Salt Lake - Appalachen - Kustgebergte - Great Basin (Grote Bekken) - Great Plains (Prairiën) 	X	X	X

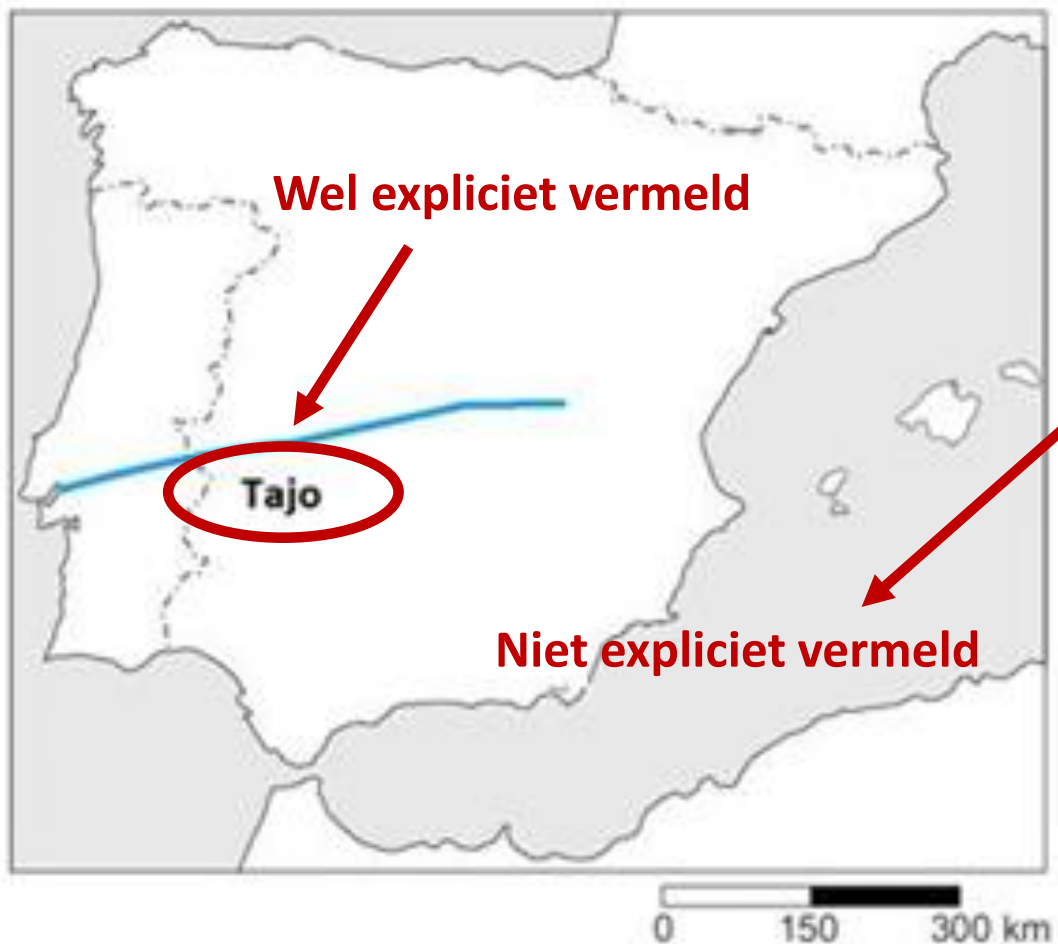
← Huidige situatie

Nieuwe situatie ↓

Kaartbeeld bij AK/K/4 weer en klimaat	BB	KB	GT
<u>Nederland:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Noordzee 	X	X	X
<u>Spanje:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Middellandse Zee - Sierra Nevada - Cantabrisch Gebergte - Pyreneeën 		X	X
<u>Verenigde Staten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Atlantische Oceaan - Grote Oceaan - Golf van Mexico - Appalachen - Kustgebergte - Great Plains - Rocky Mountains 	X	X	X

Belangrijkste aanpassingen

A. Topografie – voorbeeld

Kaartbeeld bij AK/K/4 weer en klimaat	BB	KB	GT
<u>Nederland:</u> - Noordzee	X	X	X
<u>Spanje:</u> - Middellandse Zee - Sierra Nevada - Cantabrisch Gebergte - Pyreneeën		X	X
<u>Verenigde Staten:</u> - Atlantische Oceaan - Grote Oceaan - Golf van Mexico - Appalachen - Kustgebergte - Great Plains - Rocky Mountains	X	X	X

Belangrijkste aanpassingen

B. Begrippen

- Geen aparte begrippenlijsten meer bij de verschillende domeinen.
- Een selectie van begrippen (relevant en onmisbaar) en die niet al in de eindterm zelf staan zijn als toevoeging opgenomen.
- Let op: bb-docenten moeten ook kijken naar kb/gt om te zien dat bepaalde begrippen door bb-leerlingen niet gekend hoeven te worden.

Belangrijkste aanpassingen

B. Begrippen - voorbeeld

AK/K/4 Weer en klimaat	BB	KB	GT
Eindterm 5 De kandidaat kan weer en klimaat van Nederland beschrijven en verklaren.	X		
Eindterm 5 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en de aangewezen contrasterende regio in Europa (Spanje) beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.		X	X
In dit verband kan de kandidaat:			
5.1 ... het weer in Nederland beschrijven aan de hand van de weerelementen en voor gegeven omstandigheden het weer verklaren met behulp van de weerelementen en klimaatfactoren. - ontstaan van neerslag - vormen van neerslag	X		
5.1 ... het weer in Nederland en Spanje beschrijven aan de hand van de weerelementen en voor gegeven omstandigheden het weer verklaren met behulp van de weerelementen en klimaatfactoren en verschillen tussen het weer in beide gebieden beschrijven en verklaren. - ontstaan van neerslag - vormen van neerslag - uv straling - wet van Buys Ballot		X	X

Belangrijkste aanpassingen

B. Begrippen - voorbeeld

AK/K/4 Weer en klimaat	BB	KB	GT
Eindterm 5 De kandidaat kan weer en klimaat van Nederland beschrijven en verklaren.	X		
Eindterm 5 De kandidaat kan weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en de aangewezen contrasterende regio in Europa (Spanje) beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.		X	X
In dit verband kan de kandidaat:			
5.1 ... het weer in Nederland beschrijven aan de hand van de weerelementen en voor gegeven omstandigheden het weer verklaren met behulp van de weerelementen en klimaatfactoren . - ontstaan van neerslag - vormen van neerslag	X		
1. Weerelementen (temperatuur, wind, neerslag, bewolking, luchtdruk) zijn niet nader gespecificeerd, maar worden wel bekend verondersteld. 2. Vormen van neerslag: toegevoegd. Op basis daarvan mag verwacht worden dat leerlingen tijdens het examen ook de verschillende vormen van neerslag, zoals bijvoorbeeld regen of sneeuw, kennen en kunnen gebruiken bij de beantwoording van de vragen. 3. Klimaatfactoren: factoren als hoogteligging of breedteligging worden bekend verondersteld.	X		

Belangrijkste aanpassingen - overzicht

Verschillen tussen de oude syllabus en de nieuwe syllabus

De belangrijkste verschillen tussen de syllabus tot 2020 en de syllabus vanaf 2021 zijn:

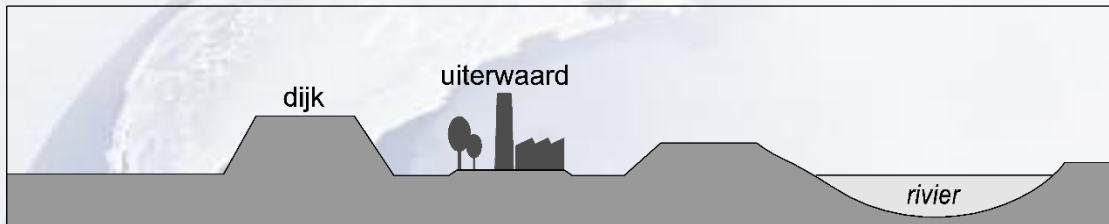
- In de nieuwe syllabus staat geen aparte lijst met toponiemen. Een selectie van toponiemen staat genoemd onderaan de afzonderlijke inhoudelijke domeinen.
- In de nieuwe syllabus staat geen aparte lijst met begrippen. Een selectie van begrippen staat genoemd bij de afzonderlijke eindtermen.
- De leerstof voor bb leerlingen en gl/tl leerlingen staat in afzonderlijke eindtermen met een markering in aparte kolommen.
- De inleiding bij de syllabus is aangepast. In de inleiding wordt niet langer verwezen naar de indeling naar complexiteit van de informatie en de vragen.

Enkele voorbeeldvragen

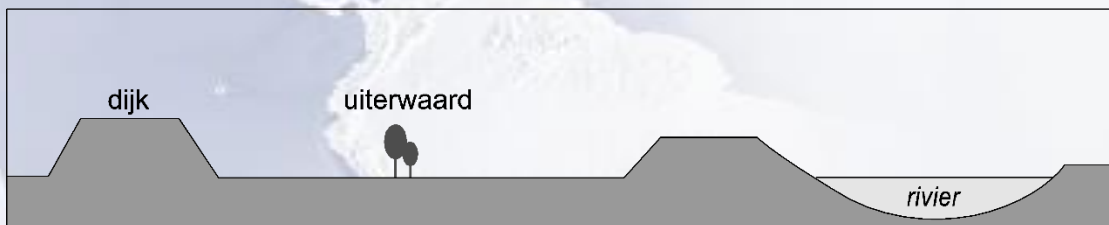
bron 20

Maatregelen "Ruimte voor de Rivier"

oude situatie

nieuwe situatie

Syllabus:

11.6

... waterbeheer en (duurzame) **maatregelen** tegen wateroverlast en watertekort in Nederland beschrijven.

- Deltawerken
- Ruimte voor de Rivier

Bekijk bron 20.

In bron 20 zie je een project dat is uitgevoerd in het kader van "Ruimte voor de Rivier".

Welke maatregelen zijn hier uitgevoerd?

- A aanleggen van een nevengeul en dijkverlegging
- B aanleggen van een nevengeul en uiterwaardvergraving
- C obstakelverwijdering en dijkverlegging
- D obstakelverwijdering en kribverlaging
- E uitbaggeren van de rivierbedding en dijkverlegging
- F uitbaggeren van de rivierbedding en kribverlaging

De maatregelen zijn niet geëxpliciteerd in de syllabus, maar worden wel bekend verondersteld.

Enkele voorbeeldvragen

bron 20

Hondsbroeksche Pleij bij Westervoort bij hoogwater

Idem

Bekijk bron 18, bron 19 en bron 20.

Het project bij de splitsing van de Neder-Rijn en de IJssel bij Westervoort is uitgevoerd om de waterdoorvoer en de waterverdeling te verbeteren. Bij naderend hoogwater kunnen de betonnen schuiven uit de 150 meter lange constructie worden verwijderd (zie bron 19).

Hoe noemen we het deel van de rivier waar dit project in het kader van Ruimte voor de Rivier is aangelegd?

- A. een boezem
- B. een oeverwal
- C. een overloop
- D. een uiterwaard

1p 1 Bekijk bron 18, bron 19 en bron 20.

Welke **maatregel** in het kader Ruimte voor de Rivier is in het gebied van de Hondsbroeksche Pleij uitgevoerd?

- A. aanleg van een nevengeul
- B. dijkverhoging
- C. kribverlaging
- D. obstakelverwijdering

Enkele voorbeeldvragen

bron 38 Hutong in Shanghai

Bekijk bron 38.

Veel hutongs in China zijn al gesloopt of worden gesloopt.
→ Geef een reden waarom steeds meer hutongs worden gesloopt.

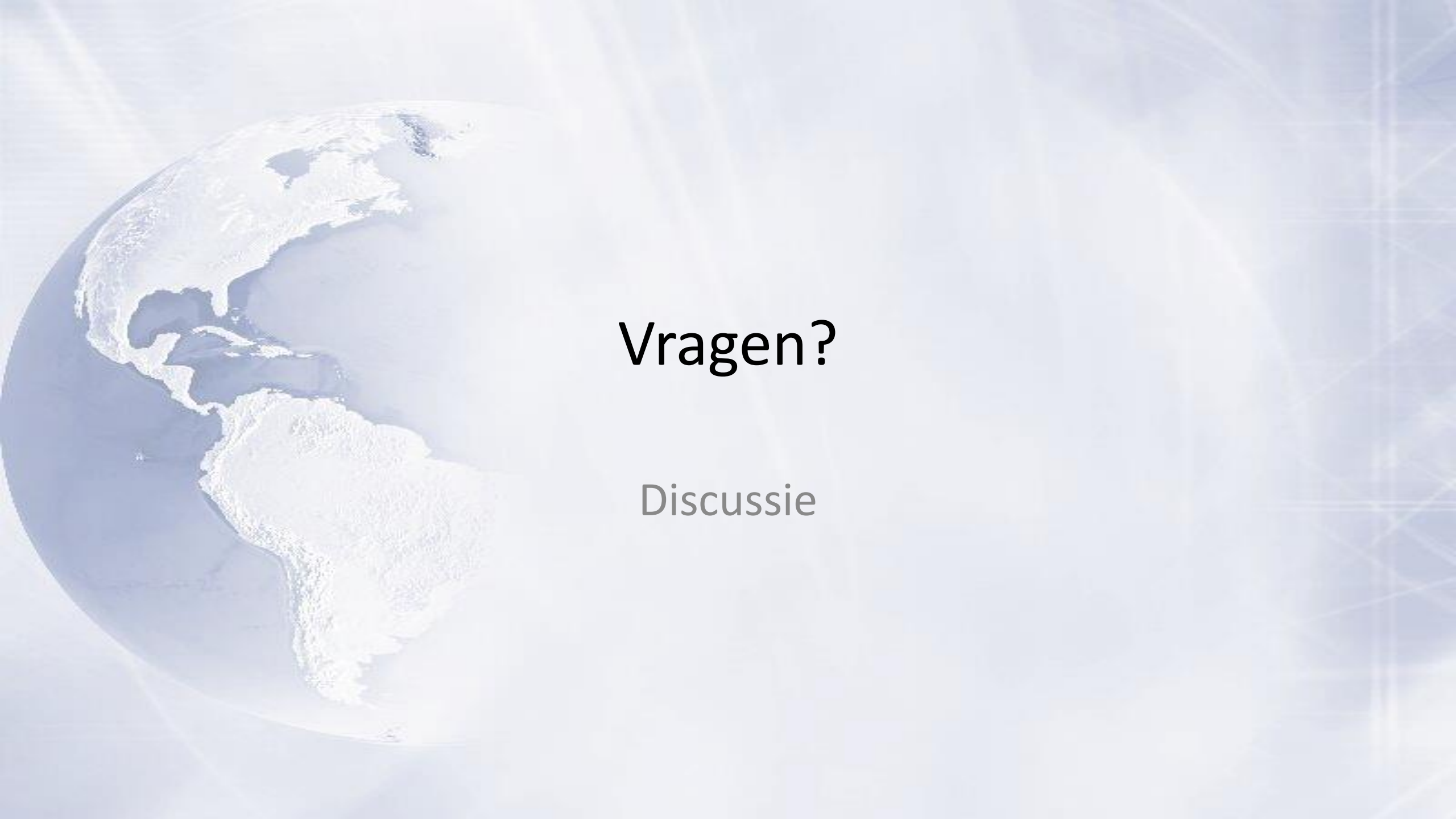
Syllabus:

18.5

... de gevolgen van de snelle verstedelijking vanaf 1980 in China voor wonen, werken, verkeer en milieu beschrijven

- hutong

Hier is het begrip (Hutong) wel expliciet vermeld in de syllabus, maar in de toetsing staat de eindterm centraal.

Vragen?

Discussie

Veldraadpleging

Website Examenblad

<https://www.examenblad.nl/nieuws/20181029/veldraadpleging-conceptsyllabus/2021>